

Miten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia edistetään hyvinvointi- alueella?

Sosiaali- ja
terveysministeriö

HYVIL

**KUNTA
LIITTO**

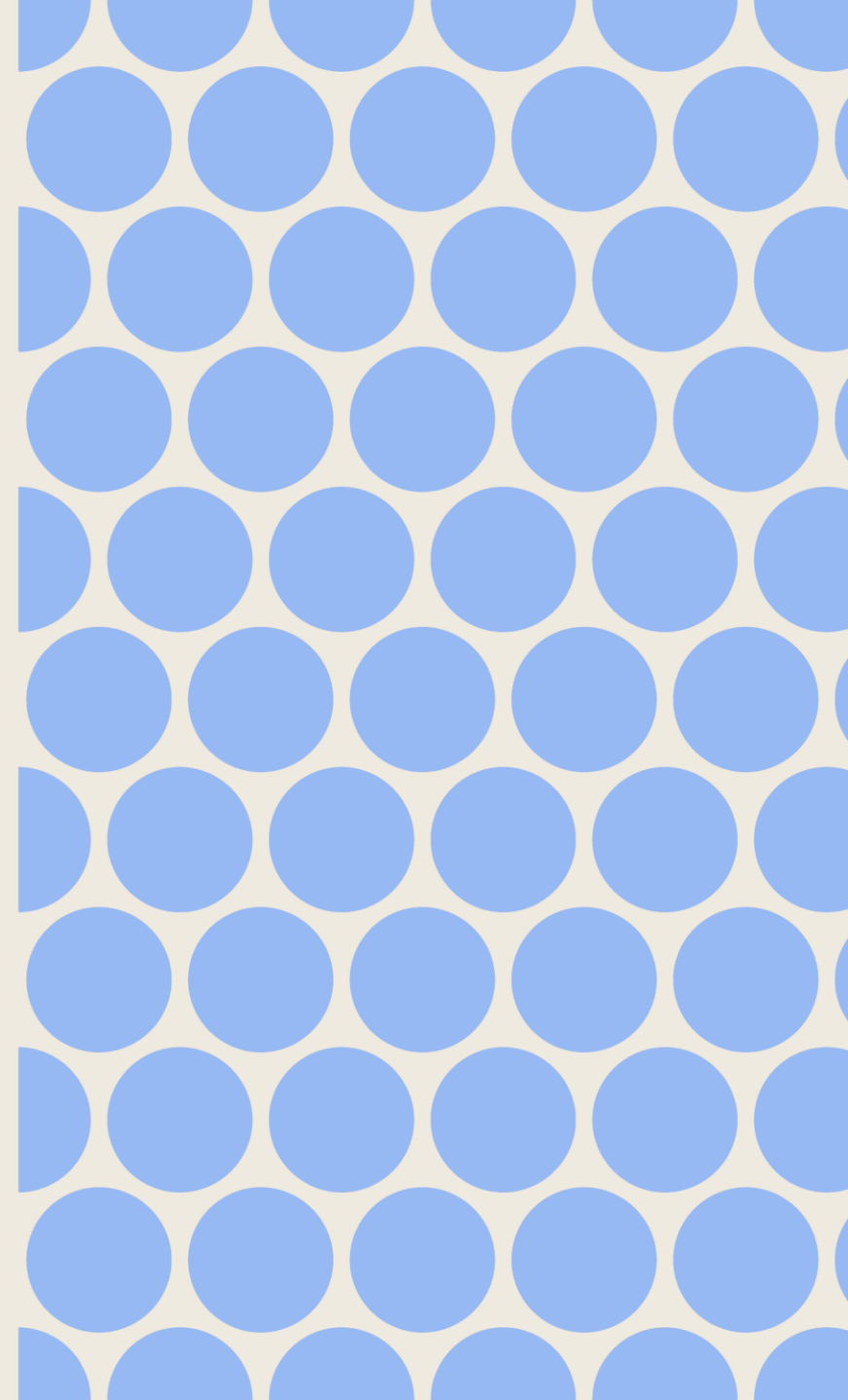
Kymenlaakson
hyvinvointialue

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Hyvinvointialueen strategia- ja ohjelmatyö lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämisessä

Elina Vesterinen, erityisasiantuntija,
ohjausosasto, sosiaali- ja terveysministeriö

Kansallisesta ohjauksesta ja vuorovaikutteisuudesta

Toimintaympäristön muutokset

Väestön palvelutarpeet

Itsehallinnolliset hyvinvointialueet

- Hyvinvointialuestrategiat
- Hyvinvointisuunnitelmat
- Palvelustrategiat ja palvelutasopäätökset
- Toiminnan ja talouden suunnitelmat sekä omavalvonta

**Hyvinvointi-
alueneuvottelukunta,
neuvottelut ja muu
vuorovaikutteisuus**

**HUOM:
Kansallinen
lapsistrategia**

Yhtenäinen valtioneuvosto

- Velvoittava lainsäädäntö
- Hallitusohjelma
- Julkisen talouden finanssipoliittiset tavoitteet ja JTS prosessi
- Valtakunnalliset strategiset tavoitteet
- Hyvinvointialueiden hallinnon ja talouden ohjaus
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus ja pelastustoimen ohjaus

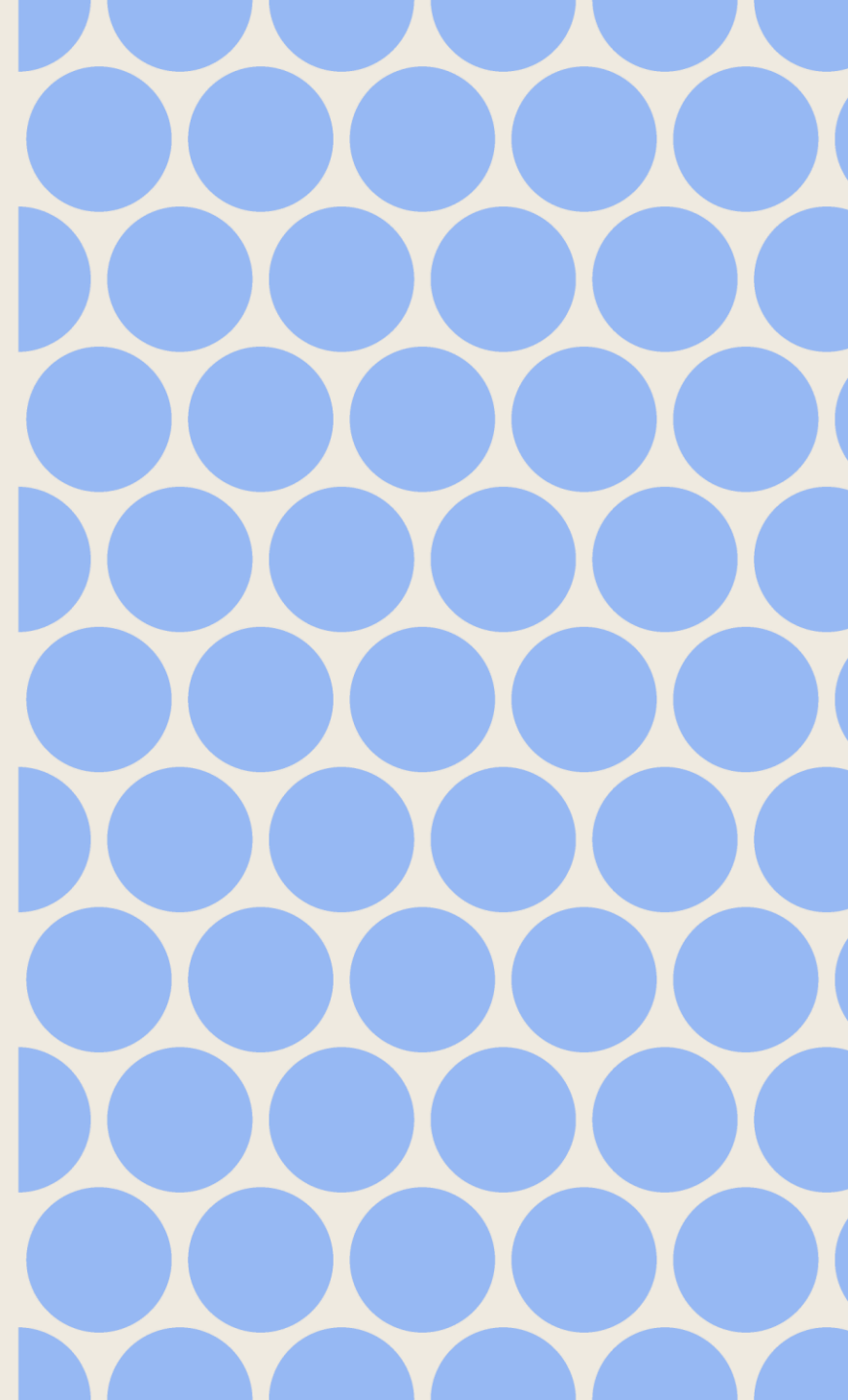
Miksi strategiat ja ohjelmat
ovat niin tärkeitä?

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Miten lapset, nuoret ja perheet
näkyvät strategioissa tai
tulevat näkymään?

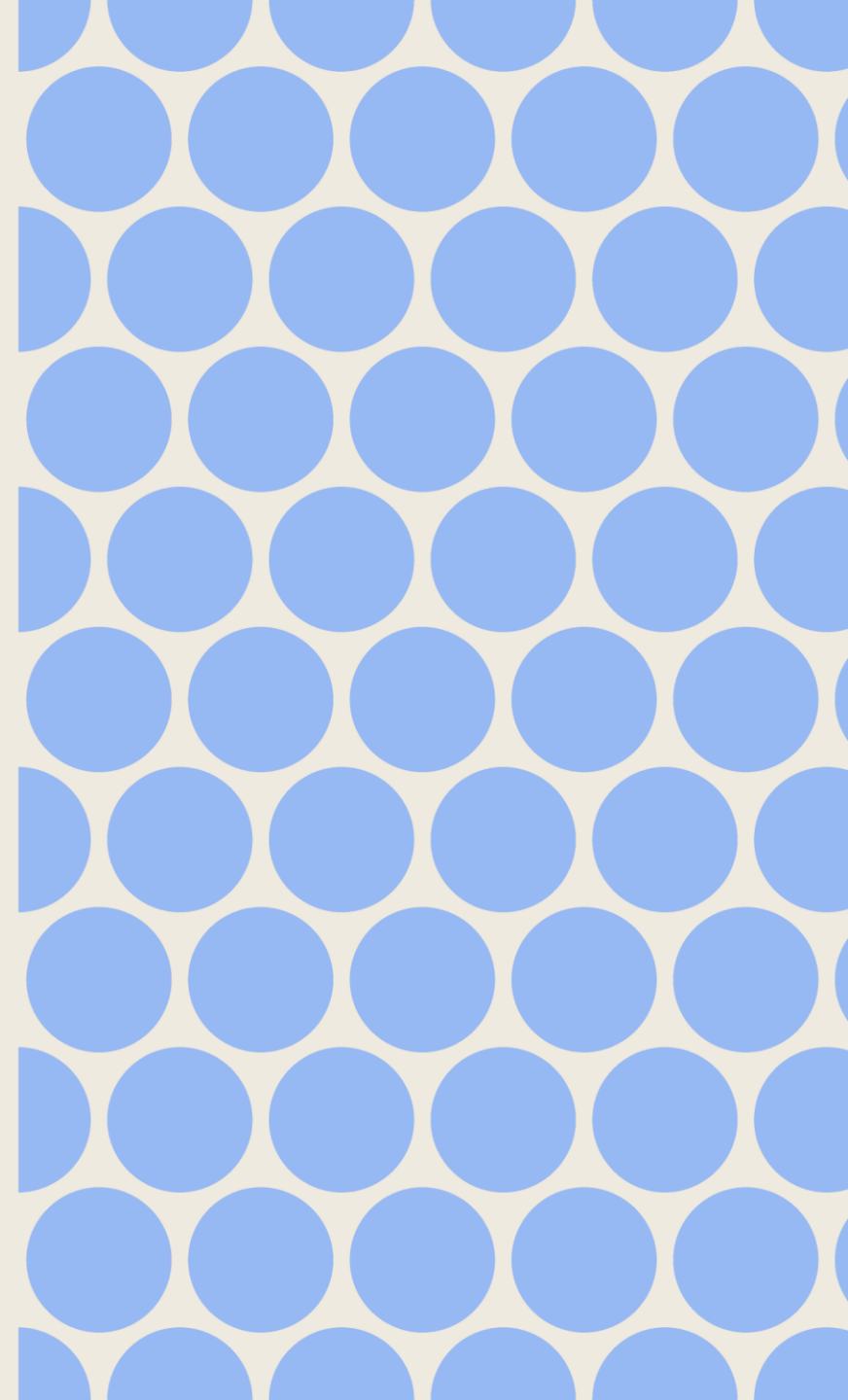
Jos ei näy - ei ehkä näy
toiminnassakaan tai jää
sirpalemaiseksi?

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Miten lapset, nuoret ja
perheet ovat osana strategiaa
osallisuuden näkökulmasta?

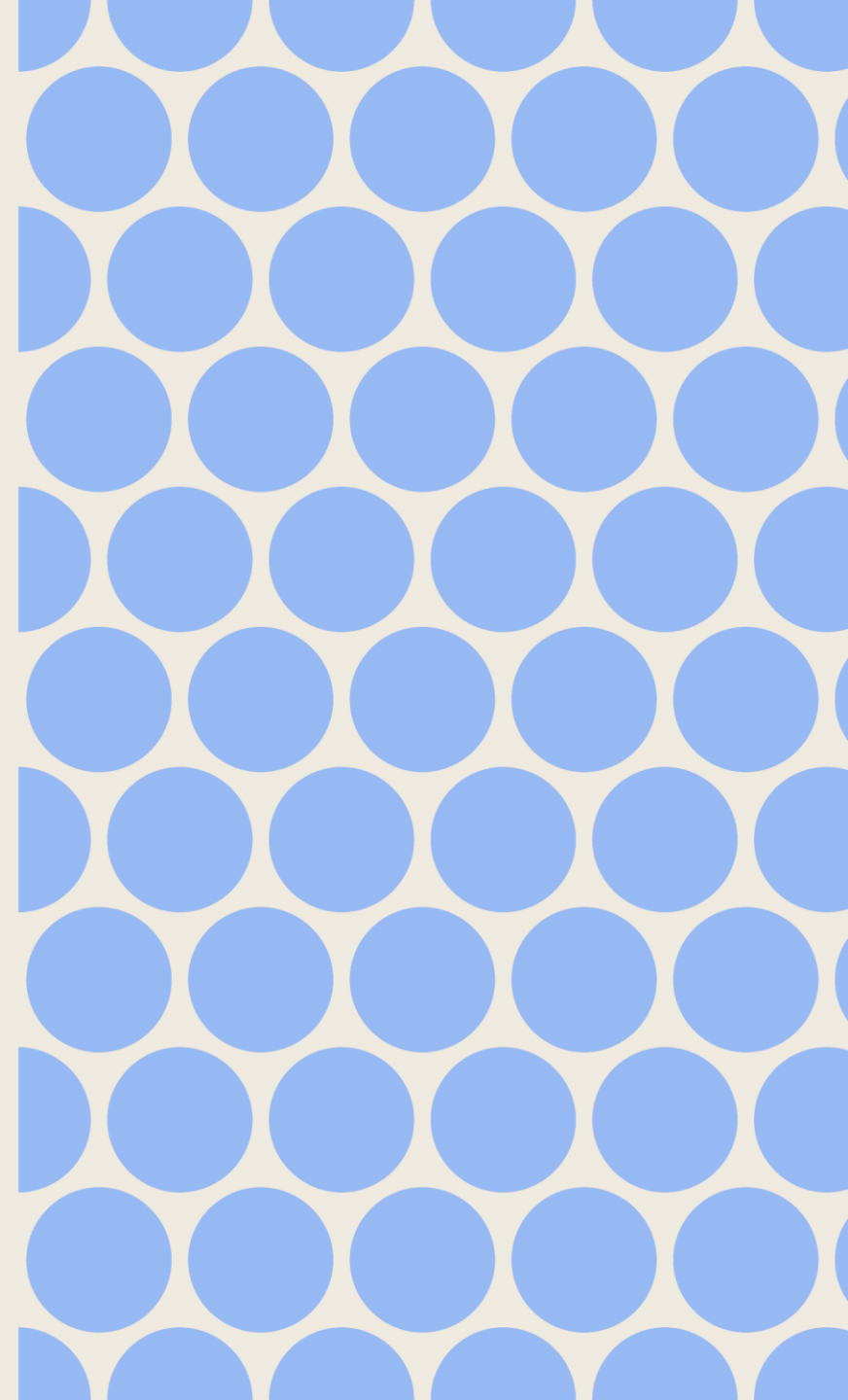

Sosiaali- ja
terveysministeriö

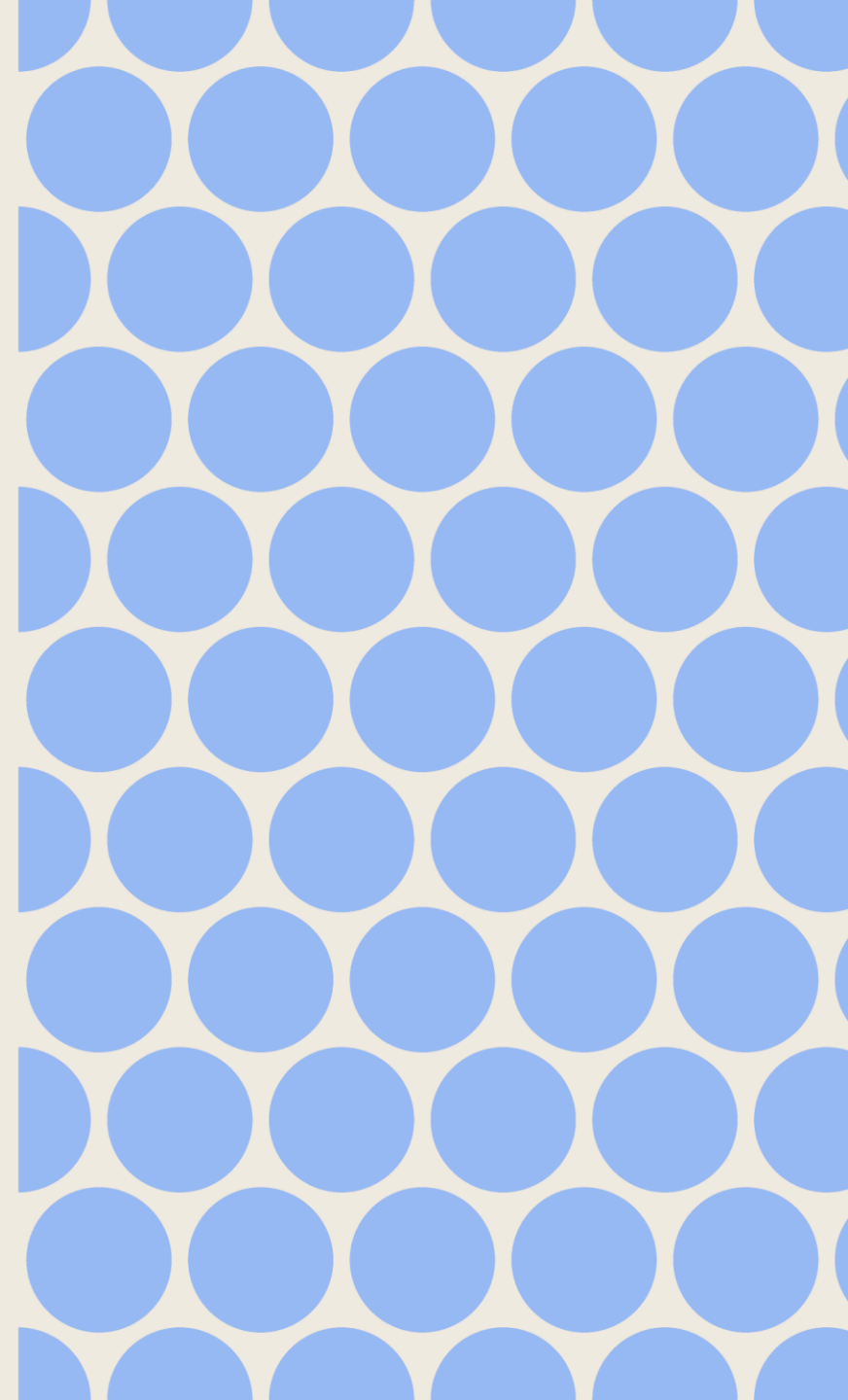
Millainen arvokeskustelu
alueen toimijoiden kesken on
käyty tai käydään?

Millainen hyvinvointialue me
haluamme olla ja olemme
lapsille, nuorille ja perheille?

Lapsen edun ensisijaisuus;
lasten oikeudet ja tarpeet pitää
aina huomioida heitä
koskevissa päätöksissä.

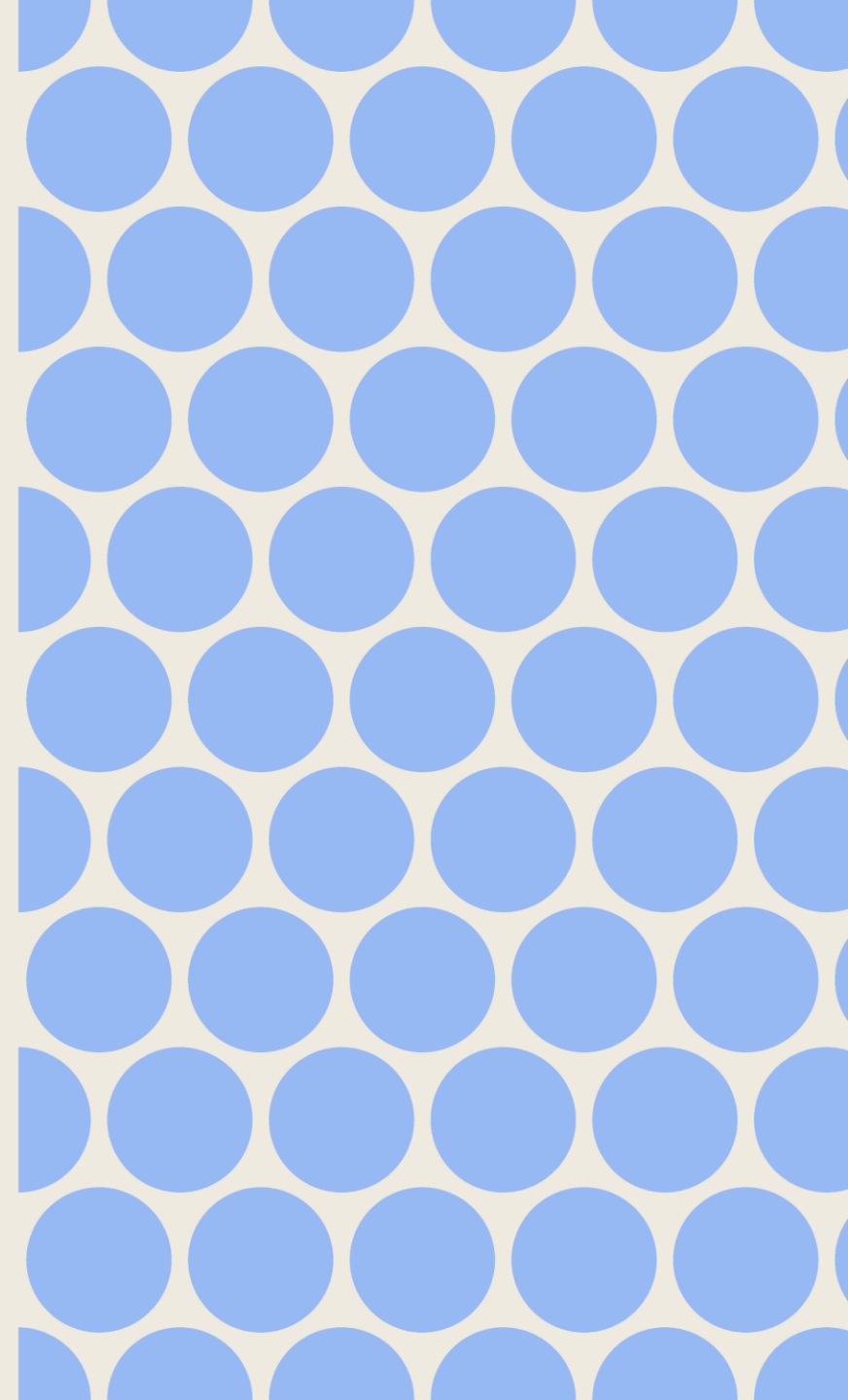
Miten varmistetaan lapsen
edun ensisijaisuuden -
periaatteen toteutuminen
käytännössä?

Sosiaali- ja
terveysministeriö

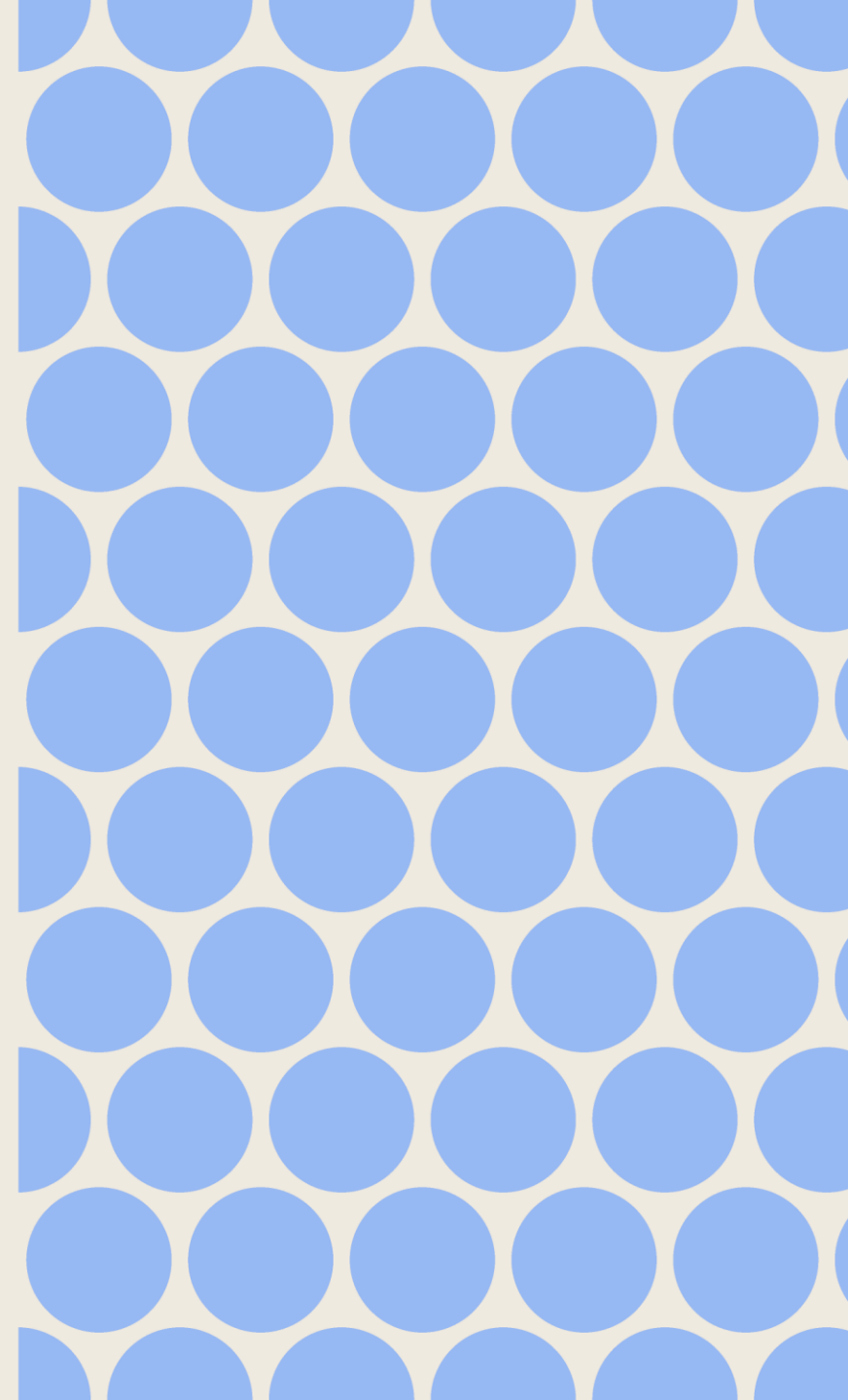
Asian arvo täytyy ymmärtää ja
omistaa yhdessä.

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Mitä juuri sinä viet tästä
puheenvuorosta mukanas
alueellesi?

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Kiitos mielenkiinnostasi!

Elina Vesterinen

Erityisasiantuntija

Sosiaali- ja terveydenhuollon ohjausosasto

elina.vesterinen@gov.fi

02951 63055, 050 4664 675

Yhdyspinnat kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen välillä – missä mennään?

Liisa Jurmu 14.10.2025

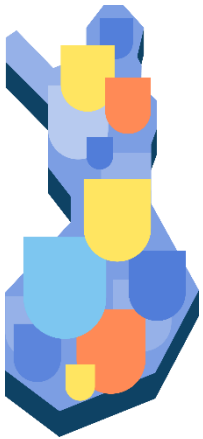
**Yhteisenä tavoitteena:
Hyvinvoivat asukkaat
sekä elinvoimaiset
kunnat ja alueet**

Yhteisissä tavoitteissa onnistuminen edellyttää yhteistyötä monilla eri osa-alueilla

Yleiset yhteistyörakenteet ja strateginen johtaminen

+ muut teemat ja kysymykset

Järjestöyhteistyö kunnissa ja hyvinvointialueilla

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 6 ja 7 §

- Sekä kuntien että hyvinvointialueiden on
 - tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä **yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien** muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
 - **edistettävä** hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien **järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä**

Toimivan järjestöyhteistyön osatekijöitä

Toimintaperiaatteet

Tarvitaan toimintaperiaatteet järjestöjen tukemisesta ja yhteistyöstä eli **järjestöyhteistyön malli**.

Vastuutaho

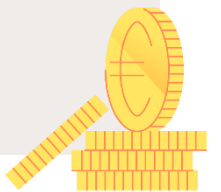
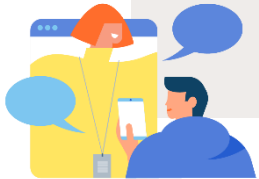
On tärkeää, että yhteistyö järjestöjen kanssa on vastuutettu. Toimiva yhteistyö edellyttää vastuuhenkilöitä kunnan ja hyvinvointialueen **toiminnan eri tasoilla**.

Säännöllinen vuoropuhelu

Tarvitaan rakenteet kuntien, hyvinvointialueen ja järjestöjen **säännölliselle vuoropuhelulle**.

Resurssit

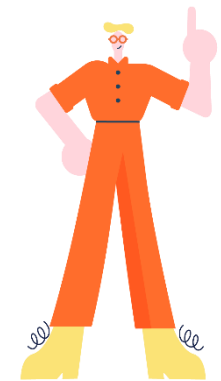
Järjestöjen toiminnan tukeminen henkilö-, tila- ja/tai rahallisin resurssein.

Yhteistyö on edennyt alueilla moninaisesti – yleisiä huomioita yhteistyön tilanteesta

- Kuntien ja hyvinvointialueiden strateginen yhteistyö on suurella osalla alueista alkuvaiheessa.
- Yhteisen tilannekuvan puute hidastaa yhteistyön tekemistä ja kehittämistä. Tiedolla johtamisessa on haasteita.
- Roolit ja työnjako eri yhdyspinnoilla on ensimmäisten vuosien aikana selkeytynyt, mutta selkeyttämisen varaa on edelleen.
- Kunnilla ja hyvinvointialueilla on erilaiset odotukset yhteistyölle, myös tarpeet ja intressit ovat erilaiset. Molemmat tarvitsevat toisiaan, mutta tunnistetaanko tämä?
- Alkuvuosien haastavat asiat ovat tuoneet jännitteitä yhteistyön eri osa-alueille.
- Yhteistyökulttuurit ovat moninaiset – yhteistyö rakennetaan yksilöiden välillä

***Ei ole yhtä aluetta tai yhtä yhdyspintaa, jossa kaikki toimisi hyvin.
Tilanne vaihtelee runsaasti alueittain ja yhdyspinnoittain.
Kaikilta alueilta löytyy myös onnistumisia.***

Sisote-palveluissa on paljon yhteistyötä vaativia yhdyspintoja

Vastuunjako ja kustannukset?

Sote-palvelut (HVA)

- Neuvola
- Kouluterveydenhuolto
- Opiskeluhuollon palvelut
- Vammaispalvelut
- Lastensuojelu
- Perhetyö
- Kuntoutus

Sivistyspalvelut kunnassa

- Varhaiskasvatus
- Esi- ja perusopetus
- Lukio ja ammatillinen koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut
- Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Molempien vastuulla

- Opiskeluhuolto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön onnistumiseen vaikuttavia tekijöitä

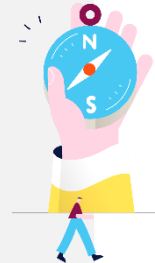
Nostoja kunta- ja hva-johdon kyselyistä 11/2024

Samat asiat
pätevät myös
järjestö-
yhteistyössä

- Säännölliset tapaamiset
- Avoin ja oikea-aikainen vuorovaikutus
- Vaikeistakin asioista puhuminen- ratkaisujen hakeminen
- Viestintään panostaminen

- Yhteinen tahtotila
- Yhteiset tavoitteet ja linjat
- Strategisen tason yhteistyön tekeminen
- Luottamus
- Yhteinen suunnittelu

- Kehittämismyönteisyys
- Aktiivisyys yhteistyössä
- Roolien ja vastuiden määrittely
- Riittävät resurssit yhteistyöhön

Kiitos.

Liisa Jurmu

050 479 6835

liisa.jurmu@kuntaliitto.fi

LISÄTIETOJA JA MATERIAALIT:

www.kuntaliitto.fi/yhdyspinnat

<https://studiolinjat.live/yhdyspintafoorumi/>

HYVIL

www.kuntaliitto.fi

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyö lapsiperhepalveluissa - Perhekeskukset

Mikä perhekeskus on?

- Perhekeskus on lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuus
- Se on palveluverkosto, joka tarjoaa varhaista tukea sekä vastaa lasten, nuorten ja perheiden erilaisiin hyvinvoinnin ja avun tarpeisiin.
- Perhekeskus voi toimia verkostomaisesti, fyysisessä toimipisteessä tai sähköisen perhekeskuksen muodossa.
- **Perhekeskus on yhteen sovitettu palvelukokonaisuus**, jota johdetaan yhtenä kokonaisuutena. Se sisältää lapsille, nuorille ja perheille suunnattua hyvinvointia, kasvua ja kehitystä edistävää toimintaa sekä varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palveluja.
- Perhekeskuksen palveluverkostoon voi kuulua seuraavia palveluita:
 - lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalvelut, sisältäen opiskeluhuoltopalvelut
 - järjestöjen ja seurakuntien toiminta ja palvelut
 - varhaiskasvatuspalvelut, perusopetus ja nuorisopalvelut
 - avoin kohtaamispaikka lapsille, nuorille ja perheille
 - kuntien terveyttä ja hyvinvointia edistävä toiminta
 - erityis- ja vaativan tason palvelut.

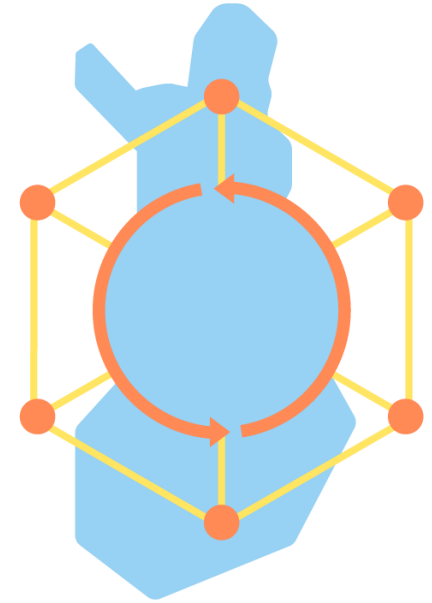
Perhekeskuksen tavoitteita

- **Edistää lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia**
- Ehkäistä hyvinvointi- ja terveysongelmia
- Vahvistaa perheiden varhaista tukea ja hoitoa
- Tukee vanhemmuutta
- Tarjoaa vertaistukea – vahvistaa yhteisöllisyyttä
- Hillitsee eriarvoistumista
- Hillitsee korjaavien palvelujen kustannusten kasvua
- Edistää monitoimijaista yhteistyötä

Perhekeskus toimii kaikilla hyvinvointialueilla

- Perhekeskusten toimintamallia sovelletaan eri tavalla eri alueilla – näin tuleekin olla, sillä alueet ovat erilaisia. Hyvinvointialue voi olla myös jaettu useaan perhekeskusalueeseen.
- Perhekeskus voi sisältää:
 - Fyysiset/läsnäpalvelut,
 - Digipalvelut /sähköinen perhekeskus
 - Kohtaamispaikat (usein kunta- ja järjestövetoista)

Perhekeskuksia on kehitetty pitkään (PERHE-, KASTE- ja LAPE-hankkeissa), mutta usein silti perhekeskus ymmärretään monin eri tavoin.

Huom. Hyvinvointialueilla, kunnilla ja kolmannen sektorin toimijoilla on myös muita yhteistyömalleja lapsiperheiden palveluissa, esimerkkinä yhteisövaikuttavuus (Itla), joka on käytössä 4 hyvinvointialueella. Voi olla myös sovelluksia erilaisista malleista tai muita yhteistyörakenteita. Huom. opiskeluhuollon lakisääteinen yhteistyö.

Hyvän yhteistyön – perhekeskustoiminnan onnistumisen kannalta tärkeää

- Toiminta suunnitellaan yhdessä (hyvinvointialue, kunnat ja kolmas sektori).
Toimintasuunnitelmat ja käsikirjat
- Lapset, nuoret ja perheet mukana kehittämässä toimintaa
- Yhteistyörakenteista ja toimintatavoista sovitaan yhdessä
- Johtamisesta ja koordinoinnista sovitaan
- Tehtävät konkretisoidaan ja työnjako on kaikille selkeä
- Toimijoilla on yhteinen tietopohja ja kuva palveluverkon kokonaisuudesta
- Palveluohjaus toimii. Myös kolmannen sektorin toimintaan
- Tieto liikkuu toimijoiden välillä
- Toimintaa arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti

Strateginen taso

- Perhekeskustoiminta osana hyvinvointialueiden toimintaa – lapsiperhepalveluita
- Monialainen tukirakenne organisaatioissa ”osa perustoimintaa”, jota tehdään yhdessä
- Perhekeskuskoordinaattorit tärkeässä roolissa
- Voidaan tehdä sopimuksia yhteistyöstä, ne eivät kuitenkaan pakollisia – kytkeytyminen kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön kokonaisuuteen olennaista.
- Huom. Hyvä toimintamalleja ja –rakenteita ei kannata unohtaa, vaikka toimintaa uudistetaan

Yhteinen vetovastuu
on jaettu vastuu, ei
kadonnut vastuu

Hyvinvointialueet kehittävät lastensuojelun palveluja ja etsivät keinoja hillitä lastensuojelun kustannusten kasvua

Tuore selvitys löytyy [www.hyvil.fi /ajankohtaista](http://www.hyvil.fi/ajankohtaista)

Lapsiin, nuoriin ja perheisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi

Kirsi Pollari, erityisasiantuntija, kansallinen lapsistrategia

Esa Iivonen, vaikuttamistyön johtaja, Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Miten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia edistetään
hyvinvointialueella? – webinaari 14.10.2025

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Lapsivaikutusten arviointi

- Lapsivaikutusten arvioinnissa **selvitetään päätöksen** (tai toiminnan) **vaikutuksia** lasten sekä tarpeen mukaan nuorten ja lapsiperheiden **hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen**.
- Voidaan **toteuttaa**:
 - ✓ **osana** muuta vaikutusten arviointia
 - ✓ **erillisenä** arviointina.
- Lapsiin kohdistuvien **vaikutusten ennakoarviointi** on osa asian valmistelua.
- Lapsivaikutusten **seuranta-arviointi** on osa (palvelujen) kehittämistyötä.
 - ✓ Myös **toiminnan arviointi** on osa kehittämistyötä.

Vaikutusten arviointi

- **Vaikutus** on mikä tahansa tietyn päätöksen (tai toiminnan) seurauksena tapahtunut **muutos**.
- **Vaikutusten arvioinnilla** tehdään **näkyväksi** päätöksestä (tai toiminnasta) aiheutuvia tai aiheutuneita **seurauksia**.
- **Vaikutusten arvioinnissa** tarkastellaan **muutoksia**,
 - ✓ joiden **oletetaan syntyvän** (ennakkoarviointi) tai
 - ✓ jotka **ovat syntyneet** (seuranta-arviointi) jonkin päätöksen seurauksena.
- Vaikutukset voivat sisältää sekä **odotettuja että odottamattomia** vaikutuksia.
- Vaikutukset voivat olla **myönteisiä tai kielteisiä**.

Lapsen oikeuksien sopimus edellyttää lapsivaikutusten arviointia

- 3.1 artikla: **Lapsen etu** tulee ottaa ensisijaisesti huomioon lapsia koskevissa asioissa.
- YK:n **lapsen oikeuksien komitea** lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista (yleiskommentti nro 14, kohta 99):
 - ✓ Arvioinnilla **voidaan ennakoida** päätösten vaikutuksia lapseen ja heidän oikeuksiensa toteutumiseen.
 - ✓ Arvioinnissa **hyödynnetään** mm. lapsilta, kansalaisyhteiskunnalta, asiantuntijoilta, tutkimuksista ja eri tahojen kokemuksista saatuja **tietoja**.
 - ✓ Arvioinnin tuloksena **esitetään suosituksia** muutosehdotuksista, vaihtoehtoista ja parannuksista.
 - ✓ Arvioinnin tulisi olla **julkisesti saatavilla**.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki 6-7 § (1/2)

- Kunnan ja hyvinvointialueen on **otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.**
- **Lapsiväestö** (alle 18-vuotiaat) on yksi väestöryhmä, johon kohdistuvat vaikutukset on arvioitava ja otettava huomioon päätöksenteossa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki 6-7 § (2/2)

- Kunnan ja hyvinvointialueen on **seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.**
- Kunnassa ja hyvinvointialueella on **raportoitava** asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä **valtuustolle vuosittain.**
- Kunnassa ja hyvinvointialueella on valmistettava valtuustolle **valtuustokausittain** alueellinen **hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.**

Millainen on hyvä lapsivaikutusten arviointi? (1/2)

- Riittävän **perusteellinen**
- **Kattava ja laadukas tietopohja**
- Hyödynnetty **lapsilta** (ja/tai nuorilta) ja tarvittaessa myös vanhemmilta **kerättyä tietoa**.
- **Tarkasteltu vaikutuksia:**
 - ✓ eri-ikäisiin lapsiin,
 - ✓ eri taustoista tuleviin lapsiin ja
 - ✓ eri lapsiryhmiin

Millainen on hyvä lapsivaikutusten arviointi? (2/2)

- Lasten etuja on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti.
- Johtopäätökset ja suositukset ovat **selkeitä ja päätöksenteon tueksi soveltuvia**.
- **Seuranta-arvioinnissa** todetaan, **miten ennakoidut vaikutukset ovat toteutuneet**.

Mitä hyvällä lapsivaikutusten arvioinnilla saavutetaan? (1/2)

- Tärkeä osa **tiedolla johtamista** ja **tietoon perustuvaa päätöksentekoa**.
- Mahdollistaa **lasten etujen huomioon ottamisen päätöksenteossa** lainsäädännön edellyttämällä tavalla.
- Voidaan saada **tietoa erilaisissa tilanteissa olevien lasten ja nuorten asemasta**.

Mitä hyvällä lapsivaikutusten arvioinnilla saavutetaan? (2/2)

- Saadaan esille vaikutukset lapsiin ja nuoriin **lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.**
- Tuo **lasten ja nuorten kokemukset päätöksenteon tueksi.**
- Vahvistaa lasten ja nuorten **osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.**
- Lisää päätöksenteon **läpinäkyvyyttä ja moniarvoisuutta.**
- **Selkeyttää ja jäsentää** valmistelua ja päätöksentekoa.

Miten lapsivaikutusten arviointia voidaan edistää hyvinvointialueella? (1/2)

Päätäjien näkemyksiä

- Sitoutuminen lapsivaikutusten arviointiin
- Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttöönotto
- Kirjaaminen aluestrategiaan
- Päätäjien arviointia tukevat linjaukset

Viranhaltijoiden näkemyksiä

- Tietoisuus
- Hyvä ohjeistus ja mallinnus
- Johdon ja päätäjien tuki ja ymmärrys
- Selkeä päätös tai normi asian edistämisestä

Miten lapsivaikutusten arviointia voidaan edistää hyvinvointialueella? (2/2)

Päätäjien näkemyksiä

- Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi painopistealueeksi
- Arvopohjana arjen turvallisuus sekä huolenpito itsestä ja muista
- Ymmärrys: arviointi osa vaikuttavuusperusteista toimintaa ja tietoon perustuvaa päätöksentekoa

Viranhaltijoiden näkemyksiä

- Riittävät resurssit
- Arviointia tukevat rakenteet
- Kehittämistoiminta ja kumppanuudet
- Kokemustiedon keruu ja tiedon hyödyntäminen

Tekijöitä, jotka vaikuttavat lapsiin ja nuoriin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin epäonnistumiseen – Päättäjien näkemyksiä (1/2)

- "On vielä henkilöitä sekä päättäjissä että viranhaltijoissa, jotka eivät pidä asiaa tärkeänä"
- "Ei yhtenäistä käytäntöä eikä ole osa toimintakulttuuria"
- "Asian puuttuminen strategiasta"

Tekijöitä, jotka vaikuttavat lapsiin ja nuoriin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin epäonnistumiseen – Päättäjien näkemyksiä (2/2)

- "Asiaa ei hoksata riittävän aikaisessa vaiheessa, Ei tehdä jälkiarviointia riittävän usein"
- "Henkilöstön vähennykset heikentävät käytettävissä olevaa resurssia vaikutustiedon tuottamiseen"
- "Lasten ja nuorten oma mielipiteen selvittämiseen ei ole välttämättä keinoja, aikaa ja foorumeita, toisaalta myös tutkimustietoa lasten mielipiteistä on mutta sen kokoaminen vaatisi voimavaroja"

Lapset ja nuoret tiedontuottajina arvioinnissa (1/2)

- Aikuisten tuottaman tiedon lisäksi lapsivaikutusten arvioinnissa on syytä käyttää **lapsilta ja nuorilta kerättyä tietoa**.
- **Lapsilla ja nuorilla on paljon tärkeää tietoa**, jota ei saada päätöksenteon ja toiminnan kehittämisen tueksi muutoin kuin kysymällä heiltä suoraan.
- Lapsivaikutusten arvioinnissa **tarkastellaan hyvin monen lapsen etuja**:
 - ✓ Yleinen lapsinäkökulma ei riitä.
 - ✓ Asioita tulee tarkastella eri lapsiryhmien näkökulmasta.
 - ✓ Löydettävä tapoja **kuulla eri lapsi- ja nuorisoryhmiä**.

Lapset ja nuoret tiedontuottajina arvioinnissa (2/2)

- Vaikutusten arvioinnissa voidaan hyödyntää myös **aiemmin lapsilta ja nuorilta kerättyä tietoa**.
 - Tällöin on varmistettava, että käytettävä tieto on
 - ✓ ajantasaista,
 - ✓ liittyy arvioitavana olevaan asiaan
 - ✓ tiedonkeruu on ollut **riittävän kattavaa**.

Lapsivaikutusten arviointi: hyvinvointialueille tehdyn kyselyn yhteenvetoa – Päättäjien näkemyksiä (1/2)

- **Viranhaltijat** tuntevat lapsivaikutusten arviointia jonkin verran, jopa suhteellisen hyvin
- **Viranhaltijajohto** tukee lapsivaikutusten arviointia jonkin verran, jopa suhteellisen hyvin
- ”Päättäjät ovat **tietoisia lapsivaikutusten arvioinnin tärkeydestä**”
→ Vastaajista puolet samaa mieltä ja puolet erimieltä väittämästä
- **Vähemmistö** vastaajista katsoi, että hyvinvointialueella **päättäjät tuntevat hyvin** lapsivaikutusten arviointia.
- Noin kolmasosa vastaajista katsoo, että **lapsivaikutusten arvioinnin tulokset** otetaan hyvin **huomioon** hyvinvointialueella.

Lapsivaikutusten arviointi: hyvinvointialueille tehdyn kyselyn yhteenvetoa – Päättäjien näkemyksiä (2/2)

- Noin neljäsosa vastaajista katsoi, että lapsivaikutusten arviointia **kehitetään systemaattisesti** hyvinvointialueella.
- **Heikommassa asemassa ja syrjinnälle alttiisiin** lapsiryhmiin tunnustetaan vaikutuksia vielä suhteellisen huonosti.
- **Lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia** lapsivaikutusten arvioinnissa pyritään kehittämään suhteellisen hyvin.
- **Lasten näkemyksiä** lapsivaikutusten arvioinnin yhteydessä **selvitetään** jonkin verran.

Lapsivaikutusten arviointi – hyvinvointialueille tehdyn MLL:n kyselyn yhteenvetoa – Viranhaltijoiden näkemyksiä (1/2)

- **Välillisten vaikutusten ja pitkän aikavälin** vaikutusten tunnistamisessa on vaikeuksia.
 - ✓ Välittömiä vaikutuksia tunnistetaan jossain määrin paremmin.
- Tehdään useammin silloin, kun päätös tai toiminta **koskee suoraan lapsia tai lapsiperheitä**.
- Osa viranhaltijoista **tuntee** hyvin **lapsivaikutusten arviointia**, mutta päättäjien kohdalla tilanne on toinen.
 - ✓ Päättäjät ovat kuitenkin jossain määrin **tietoisia sen tärkeydestä**.
- Alueiden **johdolta tukea lapsivaikutusten arviointiin** on saatavilla jossain määrin.

- Lapsivaikutusten arvioinnin **systemaattista kehittämistyötä** tehdään hyvinvointialueilla jonkin verran.
- Lapsivaikutusten arviointia varten tehtävän **tiedon koonti** ei näyttäydy erityisen helpolta hyvinvointialueilla.
- Vastaajien näkemysten mukaan **heikommassa asemassa ja syrjinnälle alttiisiin** lapsiryhmiin tunnistetaan vaikutuksia vielä suhteellisen huonosti.
- Lapsivaikutusten arvioinnin **tulokset otetaan hyvinvointialueilla huomioon** jossain määrin, mutta parantamisen varaa olisi.

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Kiitos mielenkiinnosta!

Kirsi Pollari, kansallinen lapsistrategia, kirsi.pollari@gov.fi

Esa Iivonen, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, esa.iivonen@mll.fi

Case Kymenlaakso – Kymenlaakson hyvinvointialue lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäjänä

Christa Carpelan
aluevaltuuston puheenjohtaja

**Kymenlaakson
perhekeskus**

**Kymenlaakson
hyvinvointialue**

Kymenlaakson perhekeskus kehittäminen käynnistyi LAPE- hankkeessa 2017-2018

- Rakennettiin yhteensovittavan johtamisen kokonaisuus, joka piti sisällään perhekeskuksen koordinaation
- Kutsuttiin mukaan yhteiseen keskusteluun kunnat, järjestöt ja seurakunnat

Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma & Kymenlaakson alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

- Strateginen asiakirja – yhteinen päätöksenten selkäranka.
- Rakentunut yhteiselle tahtotilalle, arvostukselle, luottamukselle, sitoutumiselle ja avoimelle dialogille.

➡ Osaksi maakunnan hyvinvointisuunnitelmaa ja -kertomusta.

Kymenlaakson perhekeskusalueet

- Laajan palvelun perhekeskukset Kouvola ja Kotkassa
 - Neuvola, perheiden sosiaalityö, lastensuojelu, perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelu, perheneuvola, lasten kuntoutus, lastenpsykiatria ja kehitykselliset palvelut sekä kohtaamispaikka.
- Perustason fyysiset perhekeskukset Korialla, Keltakankaalla (Kouvola) ja Haminassa.
- Muut alueet toimivat verkostona.

**E
S
I
H
E
N
K
I
L
Ö
T**

Neuvola
Kehityksellisten palveluiden vastaanotto
Lasten kuntoutus (tt, ft,pt)
Lastenpsykiatria
Psykologipalvelut

Perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelu
Perheneuvola
Alkutilmi/Perheiden sosiaalityö
Perheoikeudelliset palvelut
Lastensuojelu

**K
O
O
R
D
I
N
A
A
T
I
O**

Perhekeskuskoordinaattorit
Vastaava perhekeskuskoordinaattori

Miksi malli tarvitaan?

Perhekeskuksen johtamiseen tarvitaan toimintamalli ja rakenne

- 90% esihenkilöistä oli sitä mieltä, että perhekeskusten johtamiseen tulisi luoda malli
- 56% henkilöstöstä oli sitä mieltä, että ei ole ihan selvää, kuka esihenkilö hoitaa mitään asioita

Perhekeskuskoordinaatio vanhemmaksi osaksi johtamista ja perhekeskuksia

Koordinaattorityö ei
ole yhdenmukaista
eri pekeissä.

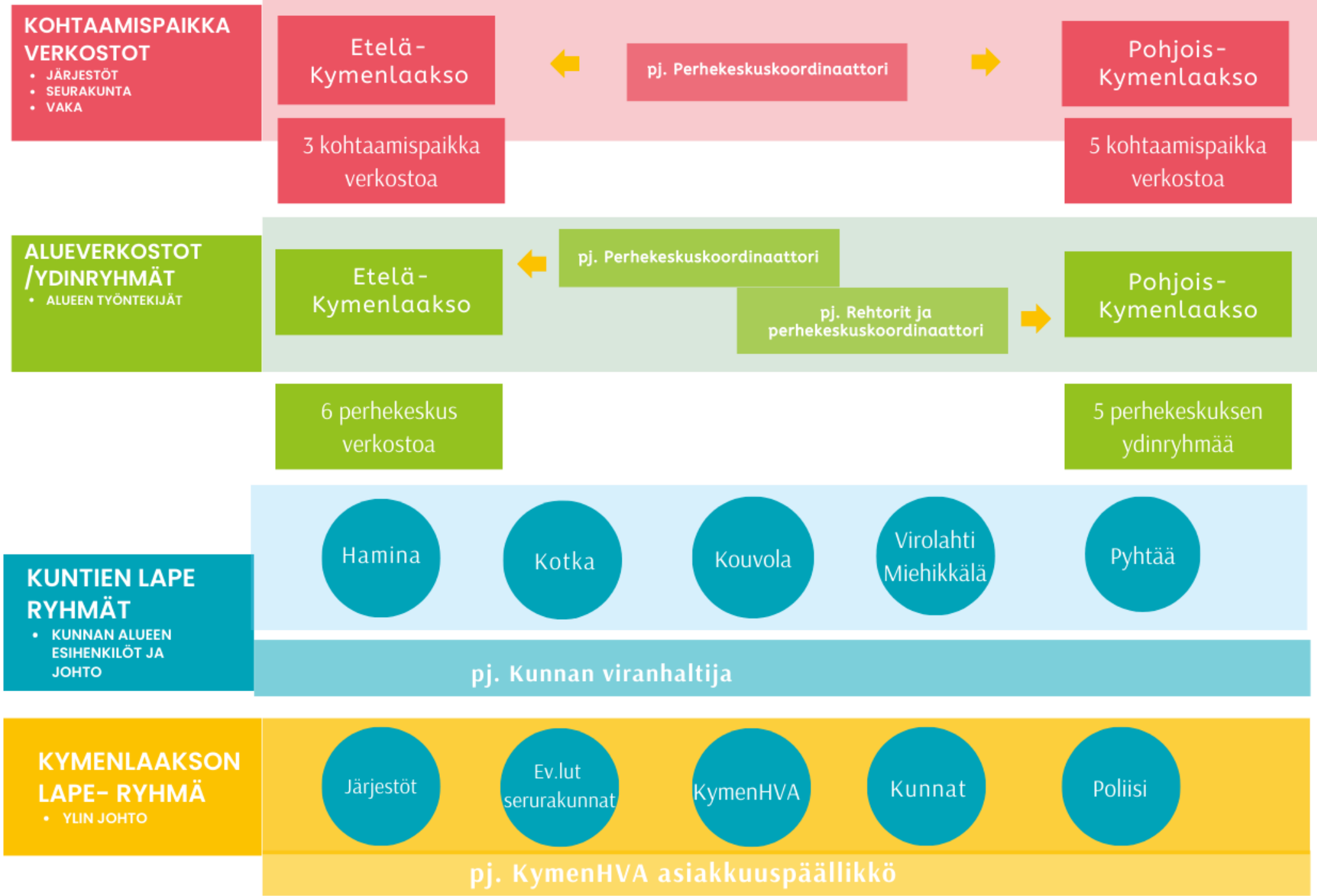
- Tuo muun verkoston osaksi fyysisiä perhekeskuksia
- Auttaa koordinoinnissa
- Tiedonkulku eri foorumeilta helpottuu

MONIALAISEEN YHTEISTYÖHÖN KAIVATAAN TOIMINTATAPOJA, SOPIMUKSIA JA YHTEISKEHITTÄMISTÄ

- 89% henkilöstä koki monialaisen yhteistyö tärkeäksi asiakkaan näkökulmasta.
- 95% esihenkilöistä oli sitä mieltä, että perhekeskustoimintamallin avulla pystymme vahvistamaan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia.

PERHEKESKUKSEN JOHTAMISEN TOIMINTAMALLIN TAVOITTEET

- Työntekijöiden hyvinvoinnin parantaminen
- Esihenkilöiden hyvinvoinnin parantaminen
- Monialaisen yhteistyön selkeyttäminen ja parantaminen perhekeskuksessa
- Perhekeskuskoordinaation kiinnittyminen vahvemmin fyysisiin perhekeskuksiin

LNP edustajat:
kunnat, KymenHVA,
järjestöt,
seurakunnat, poliisi
ja perhekeskus-
koordinaattorit

Mitä kohtaamispaikkatoimijat ovat yhdessä tehneet?

TEKEEKÖ KIUUKKU
KEINOTTOMAKSI?

KOTKAN UHMAILLAT

-Tukea kiukun käsittelyyn

Paikka: Perhetalo Haikara

Osoite: Metsontie 39 B, Kotka

klo 17.00-18.30

TO 25.4.2024 LAPSEN UHMAIKÄ JA TUNNETAIDOT

Alustajina perheneuvolan psykologi Anniina Kyllönen ja varhaisen tuen perheohjaaja Hanna Nakari sekä Kotkan varhaiskasvatuksen kuraattori Tarja Tissari.

Lämpimästi tervetuloa kaikille avoimiin ja maksuttomiin iltoihin!

Illoissa on lastenhoitomahdollisuus.

Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistyksen Tenavatupa tarjoaa mukavaa puuhaa viereisessä tilassa lapsille.

Varaathan paikkasi etukäteen, sillä paikkoja on rajattu määrä.

Ennakkoilmoittautumiset (ilmoita myös lapsen ikä):

044 321 1035 / tenavatupa@kletu.fi

Illan leikit aloitetaan pihalta, joten varaathan ulkoiluvaatteet ja eväät lapselle mukaan.

Odottavien olohuone

Illat odottaville ja vauvaperheille Kevät 2024

Hei vauvaa odottavat ja
vauvaperheiden vanhemmat!

Uudessa elämänvaiheessa tarjoamme
tukea vanhemmuuteen
valmistautumiseen yhteistyössä
alueen ammattilaisten kanssa.

Osallistuminen on helppoa, se
onnistuu omalta kotisohvalta
käsin Zoom-palvelun kautta.
Illat ovat maksuttomia. Jokaisen illan
jälkeen olemme varanneet aikaa
yhteiselle keskustelulle klo 18-18.30.

Tule kuulolle yhteen tai useampaan
kertaan!

Ilmoittautumiset:
forms.office.com/e/EahQgQrhFn

tai alla olevan QR-koodin kautta.

Ti 30.1.2024 klo 17-18: Rentoutta
odotukseen ja vanhemmuuteen

Ti 13.2.2024 klo 17-18: Tunteiden
vuoristorata - tuki odotusaikana sekä
vauvan synnyttyä

Ti 5.3.2024 klo 17-18: Parisuhteen
huomioiminen vauvan synnyttyä

Ti 19.3.2024 klo 17-18: Vauvan kanssa
vuorovaikutuksessa

Ti 2.4.2024 klo 17-18: Imetys ja
vastasyntyneen ruokahetki

Ti 23.4.2023 klo 17-18: Uni ja lepo
vauvaperheessä

Ti 14.5.2024 klo 17-18: Raskaudesta ja
synnytyksestä palautuminen

Ti 28.5.2024 klo 17-18: Perheiliikunta
odottaville ja pikkuvauvan vanhemmille

VERTAISTUKEA ISILLE JA
YHDESSÄ TEKEMISTÄ LAPSILLE

ISÄ-LAPSIRYHMÄ

KESKIVIIKKOISIN

KLO 17-18.30

(AJALLA 10.1.-24.4.2024)

KUOVIN PERHEPUISTOSSA

(LOHTIE 9, 45610 KOUVOLA)

Jokaisen kuukauden ensimmäinen keskiviikko
ulkoillaan yhdessä makkaranpaiston merkeissä.
Kuovin perhepuiston pihalla 7.2. ja 6.3.
ja Kalalammella 3.4..

• 3.4. yhteinen lähtö Kalalammelle Kuovista klo 17.00. Voit tulla myös
suoraan Kalalammen nuotiopaikalle (rannan puoleinen nuotiopaikka).

LUVASSA MUKAVAA
YHDESSÄOLOA JA
TEKEMISTÄ TOISTEN
ISIEN JA LASTEN
KANSSA!

Toiminta on
kaikille avointa
ja
maksutonta!

JOKAISELLA
KERRALLA ON
TARJOLLA PIENTÄ
ILTAPALAA!

Lisätietoja: paivi.laurikainen@kouvola.fi tai puh. 0206156178
Toiminta toteutetaan yhdessä perhekeskusverkoston kanssa:

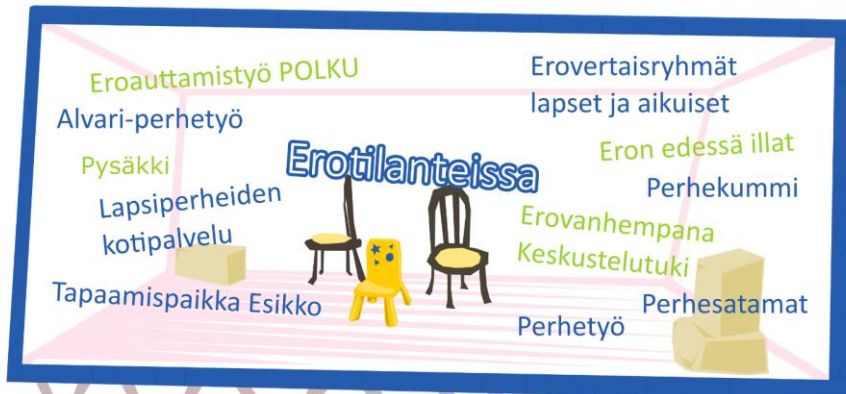
Järjestöiden keskinäinen yhteistyö

KYMENLAAKSON
ENSI- JA TURVAKOTI-
YHDISTYS RY

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kaakkois-Suomen piiri

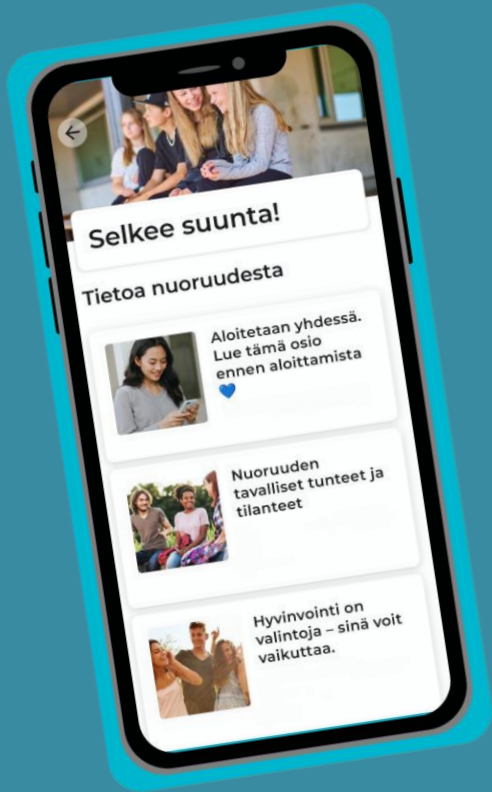

KYMENLAAKSON
ENSI- JA TURVAKOTI-
YHDISTYS RY

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kaakkois-Suomen piiri

Digitaaliset polut eivät ole vain teknologiaa – ne ovat tuki sinun matkalle.

Ne eivät korvaa ihmistä, vaan kulkevat rinnalla. Ne tekevät avun hakemisesta helpompaa, jatkuvampaa ja juuri sinulle sopivaa.

Selkee suunta!

Oma Kymenlaakso -palvelussa avattu digitaalinen itsehoitopolku kulkee sinun tahdissa

Polun tarkoitus

- **Polku on suunniteltu 13–17-vuotiaille nuorille**, jotka haluavat saada tukea mielenterveyteen, päihteiden käytön vähentämiseen tai ihan vain vahvistaa omaa jaksamistaan.
- **Nuoret toivovat** ennen kaikkea, että apua on helposti saatavilla silloin, kun sitä tarvitaan.
- **Polku on vapaasti käytettävissä** ja toteutetaan omatoimisesti. Polun käyttö vaatii vahvan tunnistautumisen.
- **Nuoren ei tarvitse tietää** kaikkea tai olla valmis heti – riittää, että on täällä.

Polulta löytyy

- **Polku nostaa linkkien kautta** eri toimijoiden tuottamaa luotettavaa tietoa helposti löydettäväksi ja luettavaksi.
- **Polku antaa tietoa** siitä, millaista apua ja tukea kymenlaaksolaisten nuorten on mahdollista saada mielenterveys- ja päihdehaasteisiin silloin, kun elämä tuntuu raskaalta tai sekavalta.
- **Polku antaa selkeää tietoa** siitä, miten eri palveluihin voi ottaa yhteyttä.
- **Polulta löytyy vinkkejä ja harjoituksia**, jotka auttavat nuorta voimaan paremmin arjessa.

Olet tärkeä. Olet tervetullut. Aloitetaan yhdessä. ❤️

Walk in terapia ja Kohtaamispaikka kauppakeskus Veturissa

Hyvinvointialue

Järjestöt

Lapsi, nuori ja perhe

Kunnat

Muut
sidosryhmät

Seurakunnat

Mitkä asiat ovat auttaneet onnistumaan?

- **Kunnioitus ja luottamus kaikkia eri toimijoita kohtaan**

- Halu tuottaa lapsille, nuorille ja perheille hyvinvointia yhdessä. Yhteiset foorumit
- Rohkea ja avoin keskustelu
- Yhteinen arviointi ja kehittäminen

- **Koordinaation tärkeys**

- Toimii yhdyshenkilönä ja perehdyttäjänä eri toimijoille
- Kehittää toimintamallia eteenpäin yhdessä kaikkien toimijoiden kanssa. Puhuu perhekeskusta!
- Järjestää erilaisia koulutuksellisia tapaamisia esille nousseisiin tarpeisiin ja ilmiöihin

- **Yhdessä sovittu rakenne ja johtaminen**

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on yhteinen asiakirja, jonka teossa kaikki ovat olleet mukana.
- Johtamisen rakenne on yhteinen ja auttaa vuoropuhelussa sekä päätöksen teossa.

Mitä seuraavaksi? ➡ Yhteen sovittava johtaminen

- **A) Yhden kontaktin periaate – MITÄ ON YHTEINEN TYÖ LAPSEN JA NUOREN ARJEN TUEKSI?**
 - Kartoitettu olemassa olevia monialaisia yhteistyöverkostoja ja niihin asiakkaiden ohjautumista
 - Rakennettu ohjautuminen sosiaalihuollon asiakasneuvonnasta alle kouluikäisten olemassa olevaan monialaiseen verkostoon
- **B) Johtaminen ja verkostotyön rakenne – MITEN JOHDAMME YHTEISTÄ TYÖTÄ?**
 - Kirkastettu verkoston eri “portaiden” tehtäviä
 - Seuraavana kuntatason verkostot

Vahvistamme perhekeskusyhteistyötä käytännössä:

Vertaisryhmätoiminnan koonti - elämäntilannekohtaisen palveluohjauksen tueksi

- Selkeä palveluohjausmalli, joka tukee vanhempien ohjautumista vertaistoiminnan pariin oikea-aikaisesti.

Ryhmätoiminnan käsikirja

- Selkeyttää käytäntöjä, vastuita ja ryhmien yhteistä arvopohjaa
- Mahdollistaa toiminnan tasalaatuisen arvioinnin ja kehittämisen.

Kymenlaakson digitaalinen perhekeskus - mikä se on?

Kaikkien käytössä oleva nettisivu, josta löytyy

- tietoa aihealueittain ja kohderyhmittäin
 - lapsen odotus ja lapsettomuus
 - lapset (ikäryhmittäin 0-18v)
 - nuorille oma osio
 - perheet; vanhemmuus, turvallisuus perheessä, parisuhde & ihmissuhteet, ero ja kriisit
- aiheisiin liittyvät omahoito-ohjelmat, videot ja luettavaa
- aiheeseen liittyvä palveluohjaus
- palveluhaku
- tietoa Kymenlaakson alueen perhekeskuksesta, sen toimijoista ja palveluista (kunnat, srk:t, järjestöt ja hyvinvointialue)
- sisältöä noin 250 artikkelia - eri alojen asiantuntijoiden kirjoittamana
- sivusto julkaistaan 11.11.2025

Lapsivaikutusten arvioinnin ja lapsibudjetoinnin kehittäminen Kymenlaakson hyvinvointialueella

Kymenlaakson lapsivaikutusten arviointi koulutusprosessi Kymenlaakson hyvinvointialueella

Kyselyt

- 10/2024 Kysely (+ raportti) lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista hyvinvointialueiden johtaville viranhaltijoille
- 4/2025 Kysely (+ raportti) lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista hyvinvointialueiden aluevaltuustojen ja aluehallitusten puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille
- **10/2025 Kysely (+ raportti) Kymenlaakson aluevaltuutetuille**

Koulutukset

- 3/25 Lapsivaikutusten arvioinnin perusteet
- 4/25 Lapsivaikutusten ennakkoarviointi prosessina.
- 4/25 Lapsivaikutusten arvioinnista sosiaalihuollossa, terveydenhuollossa ja pelastustoimessa. Lapset ja nuoret tiedontuottajina lapsivaikutusten arvioinnissa
- 5/25 Lapsivaikutusten arviointi, lapsibudjetointi ja yhteisövaikuttavuus lasten hyvinvoinnin ja oikeuksien edistäjänä ➡ eOppiva koulutuskokonaisuus 2025 loppuun mennessä.

Palvelut luokitellaan kustannuspaikkojen ja AURA-palveluluokkien mukaisesti, ja kullekin palvelulle määritellään:

Korjaavat ja ympärivuorokautiset palvelut

Säännöllisen tuen tarve ja lyhytaikaiset palvelut

Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut

- Palvelun vaikutus lapseen
 - Suora
 - Välillinen
 - Yhteisöllinen
 - Ei merkittävää vaikutusta

- Ikäryhmät:
 - 0-6 (alle kouluikäiset)
 - 7-12 (alakoulu)
 - 13-15 (yläkoulu)
 - 16-17 (toinen aste)
 - 18+ (täysi-ikäiset)

KIITOS!

Kiitos!

25.11.2025 klo 15-17
Miten lasten, nuorten ja
perheiden hyvinvointia
edistetään
sivistyskunnassa?

[Ilmoittaudu tästä \(kuntaliitto.fi\)](https://kuntaliitto.fi)

Sosiaali- ja
terveysministeriö

HYVIL

**KUNTA
LIITTO**

**Kymenlaakson
hyvinvointialue**